

ආරම්භය: 1945-09-30 ලි.ප. අංකය: කො 39/482
ධර්ම උතුරු පිණිස සෑම පුර පතලොස්වක් පොහෝ දිනයක් පාසා නිකුත් කරන
දෙහිවල බෞද්ධෝදය සංගමයේ මාසික ධර්ම පත්‍රිකාව

බෞද්ධෝදය

"ධම්මො භවෙ රතඛඪි ධම්මචාරී"

72 වර්ෂය - ශ්‍රී මු.ව 2561

2017 සැප්තැම්බර් 05

බිහර කලාපය

ඉදිබුවා සහ මාළුවා උරුගමුවේ අස්සපී හිමි

එක්තරා පොකුණක මිතුරෝ දෙදෙනෙක් වාසය කළහ. ඉන් එකෙක් ඉදිබුවෙකි. ඔහුට ගොඩ දිය දෙකම හුරුය. හෙතෙම එම පරිසර පද්ධති දෙකෙහිම වාසය කිරීමට සමත් වෙයි. ඉදිබුවා ගේ මිතුරා මාළුවෙකි. ඔහුට ගොඩබිම නුහුරුය. දියෙහිම ඉපිද එහිම වසන හෙතෙම ගොඩබිමේ පරිසරය නො දකියි. දිනක් ඉදිබුවා පොකුණෙන් ගොඩබිමට පැමිණ දීර්ඝ සංචාරයක යෙදුණේය. ඔහුට බොහෝ දේ අසන්නට ද දකින්නට ද ලැබුණි. සවස් යාමයෙහි නැවත පොකුණට පැමිණි හෙතෙම තම මිතුරු මාළුවාට කතා කළේය. තමා ගොඩබිම ඇවිද ආ බවත්, බොහෝ දේ දුටු බවත්, පැවසුවේය. ඉදිබුවා සිය ගොඩබිම අත්දැකීමේ එසේ ඉතා සතුටින් හා උදෙසාගයෙන් සිහිපත් කළ ද මාළුවාට කිසිවක් නො තේරුණි. "ඒ කියන්නේ ඔබ පිහිනා ගිය බව නොවේ දැයි" මාළුවා අවසානයේ දී විමසීය. ගොඩබිම සණ බවත්, එහි පිහිනිය නො හැකි බවත්, ඇවිද යා යුතු බවත්, මාළුවාට කියා දෙන්නට හේ බෙහෙවින් උත්සාහ කළේය. එහෙත් මාළුවාට කිසිවක් නො තේරුණි. ගොඩබිම පොකුණ මෙන් ජලය ඇති රළ සහිත කිමිද පිහිනා යා හැකි තැනක් විය යුතු බව මාළුවා තදින්ම කියා සිටියේය. මෙය උපමා කතාවකි.

සසර වසන කෙලෙස් සහිත පුහුදුන් තැනැත්තෙකුට සසරින් එතෙර කෙලෙස් රහිත වූ දුක්ඛ නිරෝධය හෙවත් නිවන යනු කුමක් දැයි, කියාදීම පහසු කටයුත්තක් නොවේ. එය ඉදිබුවා මාළුවාට පොකුණෙන් එතෙර ඇති ගොඩබිම ගැන කියාදීමට සමාන කළ හැකිය. නිවන යනු බුද්ධාදී මහරහතන් වහන්සේ ගේ අත්දැකීමයි. උන් වහන්සේලා සසර දුක් ඇති කරන කාම තණ්හාව හෙවත් පස්කම් සැපතෙහි ඇති කැමැත්ත ඇති ඉඳුරන් පිනවීමේ රුචිය ද, භව තණ්හාව හෙවත් මගේ ය, මම වෙමි. මගේ ආත්මය වේ යැයි සලකා ගන්නා ශාස්වත දෘෂ්ටිය අනුව භවයෙහි හැකිතාක් සැප විදීමට ඇති ආශාව ද, විභව තණ්හාව හෙවත් සියල්ල මරණයෙන් කෙළවර වේ. මතු

පැවැත්මක් පුනර්භවයක් නැත යන උච්චේද දෘෂ්ටිය මුල් කොටගත් මෙලොව හැකිතාක් සැප විඳීමට ඇති ආශාව ද දුරු කළ උතුමෝ වෙති.

එසේ තුන් වැදෑරුම් යැයි පළමු දම් දෙසුමේ දී බුදුරදුන් වදාළ තෘෂ්ණාව මුලුමනින්ම දුරු කළ බුද්ධාදී ආර්ය උතුමන්ගේ අත්දැකීම නිවනයි. එය විදගත්, දැන දැකගත්, එහි ඇති සුවය හඳුනාගත් එම නිදහස ශාන්තිය උදාකරගත් උන් වහන්සේලාගේ එම අත්දැකීම් සසර වසන තෘෂ්ණාව ඇති කෙලෙස් සහිත අපට විදගත නොහැකිය. තේරුම් ගත නොහැකිය. එ නිසාම අප ලියන, කතා කරන භාෂාව පවා දුක්ඛ නිරෝධයේ හෙවත් නිවනෙහි ස්වභාවය පැවසීමට සපුරා ප්‍රමාණවත් නොවේ. භාෂාවෙහි ඇත්තේ අප දන්නා දේ අපේ අදහස් හා අත්දැකීම් පැවසීමට යොදන වචනයයි. නිවන අපගේ අත්දැකීමක් නොවන බැවින් ඒ ගැන විස්තර කිරීමට භාෂාව ප්‍රමාණවත් නොවේ. එහෙත් අපට භාෂාව නැතිව බැරිය. භාෂාව හැර සසර හෝ නිවන විස්තර කිරීමට අපි අසමත් වෙමු. මේ අනුව බුදුරජාණන් වහන්සේ ද පරමාර්ථ සත්‍යය වූ නිවන තේරුම් කරදීමට සම්මුතියක් වන භාෂාව භාවිත කරති. එහි දී භාෂාවේ හමුවන "ඇත" යන අර්ථය ඇති වචන පසෙකින් තබා "නැත" යන අර්ථය ඇති වචන බුද්ධ දේශනාව තුළ නිරෝධ සත්‍යය විස්තර කිරීමට යොදාගෙන තිබේ. එසේම නිරෝධය හා එහි ස්වභාවය විස්තර කිරීමේ දී සමාන හා සමීප අර්ථ ඇති වචන රැසක් එකවර යොදා ගැනීම ද සුත්‍ර දේශනාවල දැකගත හැකිය. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මංගල ධර්ම දේශනාවෙහි තෙවැනි ආර්ය සත්‍යය වූ දුක්ඛ නිරෝධ ආර්ය සත්‍යය විස්තර වේ.

ඒ අනුව සත්ත්ව සන්තානයෙහි මුල් බැස ඇති, කා වැදී ඇති තෘෂ්ණාව සපුරා නැති කිරීම, මුලිනුපුරා දැමීම නිවනයි. නිරෝධය යි. එය තවත් බුද්ධ දේශනාවක තෘෂ්ණාව ක්ෂය කිරීම නිවන වේ යැයි, දක්වා තිබේ. තෘෂ්ණාව ඇතිතාක් සසර දුක ඇත. එනම් ඉපදීම, ලෙඩවීම, මහළු වීම, මරණය ආදී කටුක අප්‍රසන්න අත්දැකීම්වලට මුහුණ දීමට අපට සිදුවේ. තෘෂ්ණාව සපුරා නැති කළ විට සසර දුක ද සපුරා නැති වේ යැයි, මෙසේ තෘෂ්ණාව ද ඉන් උපදනා සියලු දුක් දොම්නස් ද නැවත නූපදනා පරිදි නැතිවීම සැපතකි. එය පරම සැපත යි. උතුම් සැපත යි. බුදුදහමෙහි ඉගැන්වෙන පරම නිෂ්ටාවයි. අවසාන විමුක්තිය යි.

භව යනු පැවැත්ම ය. ස්කන්ධ ධාතු ආයතනාදී වශයෙන් දහමෙහි හැඳින්වෙන සත්ත්වයා ගේ ජීවනයට හා පැවැත්මට තුඩුදෙන භෞතික මානසික ශක්තීන් ගේ නො සිදී පැවැත්මයි. එයටම සසරයැයි කියනු ලැබේ. එබැවින් බුද්ධ වචනයෙහි භව නිරෝධය නිවන නම් වේ යැයි ද දක්වා තිබේ. එසේ භවය අවසන් වන්නේ තණ්හාව සපුරා නතරවීමෙනි. සියලු කෙලෙස් නැතිවීමෙනි. සසර දුකට හා දුක් සහිත පැවැත්මට එකම හේතුව තණ්හාව

නොවේ. එය මූලික හේතුවයි. රාග,ද්වේශ, මෝහාදී තණ්හාව පෙරටු කොටගත් සියලු කෙලෙස් සසර දුක් උපදවයි.' ඒ අනුව මිනිස් සන්තානයෙහි කා වැදී ඇති රාගය මුලුමනින් ක්ෂයවීම, ද්වේශය මුලුමනින් ක්ෂයවීම, මෝහය මුලුමනින් ක්ෂය වීම නිවන යැයි ද බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළහ.

තණ්හාව ඇතුලු රාග,ද්වේශ, මෝහාදී සියලු කෙලෙස් මුල් කොටගෙන දුක් ඇතිවන බව අපි දනිමු. ඉපදීම හෙවත් සත්ත්වයා ගේ හටගැනීම, ජරාව හෙවත් දිරායාම, එනම් මහලුවීම, ව්‍යාධිය හෙවත් ලෙඩ දුක්, රෝග පීඩා ඇතිවීම, මරණය හෙවත් ජීවිතයේ අවසානය ආදී වශයෙන් දුක්බ ආර්ය සත්‍ය දේශනාවෙහි පෙන්වා දුන් සසර වසන සත්ත්වයාට විඳීමට සිදු වී ඇති එකී දුක් දොමනස් සියල්ල අවසන්වීම නිවන ය. එබැවින් නිවන යනු සසර දුකෙහි අන්තය යැයි, දක්වා තිබේ.

සියලු සංස්කාරයන් සංසිදීම සියලු බැඳුම් අත්හැරීම, තණ්හාව සපුරා නැති කිරීම විරාගය, නිරෝධය නිර්වාණය යි. හේතු ප්‍රත්‍ය ඇති කල ඇතිවන නැති කල නැතිවන අනිත්‍ය වූ දුක් සහිත වූ අනාත්ම වූ සියල්ල මෙහි සංස්කාර යනුවෙන් දක්වන ලදී.' එකී සසර පැවැත්ම ඇති කරන ස්කන්ධ ආදී සංස්කාර ධර්මයන්ගේ සංසිදීම නිවන ය. සසර වසන අපි සචේතනික- අචේතනික සජීවි- අජීවි බොහෝ දෙයට සිතින් බැඳී සිටිමු. ඇලී සිටිමු.' එම බැඳීම් ඇලීම් අත්හැරීම නැතිවීම නිවන යි. එබැවින් තණ්හාව සපුරා අවසන්වීම විරාගය හෙවත් නො ඇලීම් නිරෝධය නිවන යැයි උගන්වන ලදී.

දුක්බ නිරෝධය හෙවත් නිවන සැපතක් වන්නේ කෙසේ දැයි, අනුමාන වශයෙන් හෝ තේරුම් ගැනීම මෙහි දී ඉතා වැදගත් වේ. දුක සිරගෙයක් හා සමාන ය. සසර නමැති සිරගෙයි වසන සත්ත්වයෝ නොයෙක් ආකාරයේ දුක් පීඩාවලට ගොදුරු වෙති. මිනිස් සිත් තුළ තණ්හාව නොමැති නම් එතැන දුක නමැති සිරගෙය ද නැත. එය පරම සැපතකි. අප සමාජය තුළ ජීවත්වීමේ දී යම් යම් කරුණු මුල් කරගෙන අධික ලෙස කෝපයට පත්වන අවස්ථා තිබේ. එවිට පිටස්තරව අප දෙස බලන කෙනෙකුට අපගේ මුහුණ අතපය යනාදී ශරීරාංග වල පවා යම් වෙනසක් දැකිය. ඒ කෝපය ඇතිවීමෙන් උපන් මානසික විකෘතිය නිසා ය. කෝපය තාවකාලික ය. එය තුරන් වී ගිය පසු අප සිතට කෙතරම් සුවයක් හා සැනසිල්ලක් ලැබේ ද යන්න සිතා බැලිය යුතු ය. අප සාංසාරිකව සොයන විඳින සැප සම්පත් හැඳින්වෙන්නේ වේදයින සැප යනුවෙනි. එනම් ලෞකික වශයෙන් විඳින සැප ලෙස ඒවා හැඳින්විය දැකිය හැකිය. නිවන අවේදයිත සැපතකි.' එනම් නිවන සැපතකැයි කියන්නේ අප සිතන පතන සැප එහි ඇති නිසා නොවේ. දුකක් නැති නිසා ය. බලාපොරොත්තු ඇති සීමිත ආශාවන් ඇති ජීවිතය යි. බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රශංසා කරන්නේ අගය කරන්නේ අඩුබලාපොරොත්තු අඩු තැනැත්තා ලද

දෙයින් සතුටු වෙයි. (සන්තුස්සකො) පෝෂණය කිරීම පහසු ය. (සුභරො) එසේම අසීමිත අපේක්ෂා නැති අල්පේච්ඡ නැනැත්තා විවේකයෙන් ජීවත් වෙයි. ඔහුට වැඩ අඩුය. (අප්පකිච්ඡො) ඔහු ගේ පැවැත්ම සැහැල්ලු ය. (සල්ලහුකචුත්ත) තව ද ඔහු ගේ ඉන්ද්‍රිය සංවර ය(සන්තින්ද්‍රියො) ඔහු තුවණැත්තෙකි(නිපකො) අල්පේච්ඡ මිනිසුන් වසන ලෝකයේ ස්වාභාවික සම්පත ද සුරැකෙයි. ඔවුහු එම සම්පත් නිසි පාලනයකින් යුතුව භුක්ති විඳිති. ආශාව අඩු කරගෙන ජීවත් වූ තරමට ම අපි කෙමෙන් කෙමෙන් නිවනට ළං වෙමු. අසීමිත ආශාවන් පොදි බැඳගෙන ජීවත්වීම නිවන්මග අවහිර කොට සසර ගමන ද දීර්ඝ කරවීමට හේතු වෙයි. එබැවින් අල්පේච්ඡ ජීවිතයක් පවත්වාගෙන යාමට අප හුරුපුරුදු විය යුතු ය.